

Ex libris

„Az igazi ex-librisek a könyvnyomtatással egyidejűleg lépnek fel. Már az első nyomtatott könyvek megjelenésével szokás volt részint a tolvajok ellen, részint hiúságból a táblára ragasztani kis cédulán azt, hogy kinek tulajdona a könyv. Gazdagabb emberek és könyvtárak megengedhették maguknak azt a fényűzést, hogy a réz- vagy fametsző mesterrel szép képecskével keretezett vignettát csináltattak könyveik számára, a melyet aztán minden egyes példányba maguk ragasztottak be. Ezek különálló cédulácskák voltak, többé-kevésbbé nagyobb gondal készítve.

Az ex-libris jelentősége egyrészt tehát abban áll, hogy az elveszéstől óvja a könyvet; másrészt abból a szempontból is fontos, hogy egy-egy könyvtár anyagát szétszóródás után is összeállíthatóvá teszi; végül pedig fokozza a könyvgyűjtő önérzetét, a ki oly módon jelöli meg ezáltal a tulajdonába kerülő könyveket, hogy azok mindenike az ő személyének emlékét lesz hivatva fentartani.

Az ex-libris így nagy adag személyi motívumot tartalmaz. Elárulja a könyvbarát származását (címeres ex-librisek), ízlését, sőt nem egyszer bepillantást enged lelkébe is. Epigrammszerű rövidséggel megalkotott képecske illusztrálja rendesen, hogy a gyűjtő minő alapgondolattal szerzi be könyveit és szellemi élete milyen irányban mozog.”

Czakó Elemér, Az Iparművészeti Múzeum ex-libris kiállítása,
Magyar Iparművészet, 1903.

